

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH.

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II, VÁCL. NÁM. 28. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 K I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 K.

ROČNÍK VII.

V PRAZE, V LISTOPADU 1925.

ČÍSLO 6.

O upravení poměru mezi substituty a dědici zemřelého notáře.

(Předneseno notářem Ferd. Hejnou na schůzi odboru »Praha«, spolku notářů čsl., konané dne 26. září 1925.)

Nutno předem upozorniti na nedostatek podrobných předpisů o tomto poměru, jmenovitě o dokončení prací t. zv. soukromé agendy zemřelého notáře; pokud týž totiž vystupoval jako zaměstnanec stran, (a to je nejčastější případ, na příklad jen: všechny tabulární žádosti a pod.) zaniká jeho mandát smrtí (1022 vš. ob. z.) a strana by byla oprávněna dokončení věci svěřiti jinému zástupci. Stává se také vskutku, že dědicové nabídnou straně jiného práv. zástupce, který věc dokončí na účet pozůstalosti (po případě dědic je sám praktický právník). Substitutu ovšem záleží zase na zachování celé agendy pro sebe.

Také v případech, kde notář vystupoval jako kompaciscent ve smlouvě o dílo (případy daleko řidší nežli mandát) má strana právo jeho smrti použiti jako příčiny ke zrušení smlouvy (§ 1171 vš. o. z. nového znění) a dokončení svěřiti jinému práv. zástupci.

Jest tedy třeba dohody mezi substituty a dědici. Písemnými dotazy u interesentů zjistil referent hlavně dva způsoby dohody, které možno považovati za typické: a) dědicové platí ještě nějaký čas po smrti notáře kancelářskou režii, nebo její část (na příklad jednu kancel. sílu) a substitut dokončí práce soukromé agendy na účet pozůstalosti, b) substitut převezme a dokončí veškeré práce na účet svůj, ale poskytne pozůstalosti náhradu buď paušálně jednou pro vždy, nebo ve formě měsíčního platu po čas trvání substituce.

Při tom se také dohodne substitut s dědici o vymahání účtů zemřelého notáře a o projednání pozůstalosti téhož:

Dále podrobil referent zevrubnému rozboru poměr notáře jako depositáře stran, které mu odevzdaly do soukr. uschování buď listiny (testamenty) nebo cenné papíry, vkladní knížky a pod. a uvádí, že také tento soukromý depositní poměr zaniká smrtí a deposita by měla býti stranám vrácena nebo alespoň nabídnuta.

Prakticky je to ovšem velmi obtížné, ba mnohdy nemožné a dědicové odevzdávají obyčejně deposita substitutovi, ovšem beze svolení stran, což jest patrně v odporu se zákonným ustanovením a není pro pozůstalost bez nebezpečství náhrady škody, pro případ zkázy deposita, podle § 965 vš. o. z.

Ještě větší zodpovědnost ovšem na sebe uvaluje notář, který při přesídlení na jiné místo deposita (včet-

ně posledních vůlí) odevzdá beze svolení stran substitutovi, neboť tento v žádném případě nemůže se vymlouvati na »Notfall«, (§ 965 v. o. z.) kterým by se snad mohli omlouvati dědicové notáře.

V čilé debatě, při níž rozvinuta také stará otázka oprávnění notáře k sepisování soukromých posledních vůlí vůbec — a kteréž se účastnili pp. pres. Dr. Čulík, V. Jiřík, Dr. Ponec, Dr. Šimek, Krajiček, Dr. Svoboda, Brábek a j. byl zmíněný poměr důkladně se všech hledisek zákona i praxe osvětlen a usneseno, aby příští schůzi sboru notářů předložen byl tento návrh:

»Za účelem upravení poměru mezi substituty uprázdněných míst notářských a dědici zemřelého notáře doporučuje se oběma stranám zachování těchto směrnic:

a) notář učiní za svého života opatření, aby také celá soukromá agenda byla po jeho smrti dědici odevzdána substitutovi, po případě, aby témuž pronajaty byly také kancelářské místnosti a zařízení — naproti tomu substitut poskytne dědicům za přenechání nedokončené soukromé agendy náhradu rozsahu téže přiměřenou, podle dohody s dědici. Kdyby dohody o výši náhrady nebylo dosaženo, rozhodne o ni komorní výbor.

b) notář bude za svého života přijímati soukromá deposita s tou výslovnou, se stranami smluvnou podmínkou, že po jeho smrti (přesídlení) mohou býti odevzdány do uschování substituta, po příp. nástupce a dědicové jsou povinni odevzdati je pak substitutovi.

(Pokud toto všeobecné svolení při depositech v uschování notáře již dnes se nalézajících není možno více opatřiti, buďtež deposita odevzdána substitutovi teprve, když byly strany o tom vrozuměny a po dané jim lhůtě k dispozici s nimi.)

c) notář učiní za svého života opatření, aby dědicové nežádali zaplacení pohledávek za nedokončené práv. záležitosti před jejich ukončením a substitut převezme inkasování a dobývání pohledávek zemřelého notáře pouze za náhradu hotových výloh.

d) substitut projedná pozůstalost zemřelého notáře bezplatně, pouze za náhradu výloh.

e) substitut uchová kancelářské místnosti podle možnosti pro nástupce.

Zachování těchto směrnic jest stavovskou povinností.

Pozn. Kolegové, kteří se schůze neúčastnili, mohou se k tomuto návrhu vyjádřiti písemně, k ruce referenta notáře Ferd. Hejny v Hórách Kutných.